

DEBRECZEN.

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDÁSZATI HIRLAP.

Megjelen hetenként ötször: hétfőn, kedden, szerdán, csütörtökön és szombaton.

Hirdetési díj:

Órhasában petisörért 5 kr. Nagyból terjedelmű, mint szintén több szövegi hirdetések, aközül a legolcsóbb árért.

A „Debreczen“ eredeti

MAGANTÁVIRATOK.

Paris, jan. 30. Az „Union“ gr. lord egy manifestumát teszi közzé, melyben tiltakozik azon feltevés ellen, hogy akarna mondani kimondja, hogy a király képviselt monarchicus elvben Franciaország üdvét. Ot semmi megtagadja meg. türelme meg nem fog adni soha.

Becs, jan. 30. A „Presse“ értekezése a birodalom azon felében a kiderítettek ez évben felállítottak s a védelmi minisztérium az öltözékek szerzése 2 millió ft póthitel kérése.

Távirati tudósítás a bécsi társadalmi Jan. 30-áról.

szék, és kiadótulajdonos: OLÁH KÁROLY.

tok meg a jót.

eny-nevedve.

göresök ellen.

Aranyosok ellen.

Karácsoni Érvény.

Aranyosok ellen.

Aranyosok ellen.

Aranyosok ellen.

Aranyosok ellen.

Aranyosok ellen.

Aranyosok ellen.

Aranyosok ellen.

Aranyosok ellen.

Aranyosok ellen.

Aranyosok ellen.

Aranyosok ellen.

Aranyosok ellen.

Aranyosok ellen.

Aranyosok ellen.

Aranyosok ellen.

Aranyosok ellen.

Aranyosok ellen.

Aranyosok ellen.

Aranyosok ellen.

Aranyosok ellen.

Aranyosok ellen.

Aranyosok ellen.

Aranyosok ellen.

Aranyosok ellen.

Aranyosok ellen.

Aranyosok ellen.

Aranyosok ellen.

Felhívás.

Az országgyűlési baloldali-kör, mely 20-án január 20-áról kelt felhívásában arra szólítja fel a hon minden polgárát, ki a baloldali-kör politikai elveit valjára eljárnását osztja — hogy a Pesten tartandó országos balpárti értekezletre küldöttetkeket válasszon. s ezekben neveit még febr. 20-ig a baloldali-kör elnökségével tudassa.

Nem illenek Debreczen város törvényhatóságának a balközéppárt elveit valló polgáraihoz, — hogy azon, — még a jelen országos ülés alatt tartandó országos pártgyűlésen. — küldendő megbízottak által magokat ne képviseltessék.

Azért tisztelettel és bizalommal kérjük fei a balpárt politikai elveit osztó polgártársainkat, hogy folyó év február hó 4-én d. e. 10 órakor a város-ház nagyteremében, minél nagyobb számmal összegyűlekezni, s ott a pesti országos baloldali pártgyűlésre küldendő képviselőket megválasztani sziveskedjenek.

Kelt Debreczenben, jan. 27. 1872.

- Szabó Balint, Molnár György, Csúrka János, Papp Ferenc, Komlóssy Imre, Pacz György, Armos Balint, Szepessy Antal, Váci Imre, Fráter János, Bozas Pál, Varga Lajos, Manassy Ferenc, Borsos Ferenc, Jenei István, Kacsócsik Iván, Makó István, Ujfalussy Soma, Beszler Lajos, Szathmáry Sándor, Baranyi Miklós, Dinnyes Karoly, Kovács Lajos, Simonffy Imre, Oláh Károly, Laky Lajos, Eltényi József, Sebess György, Tegez Imre, Cziglethy Gyula, Kadár Balint, Nagy Imre, Harsányi Gábor, Revesz Imre, Telegdi László, Budaházy István, Deuts Jakab, Csaki Gergely, Tódos József, Poroslay László, Aliban Mihály, Harsányi Sándor, Király József, Dávidházy Imre.

Méddig tart a fegyelem?

○) A deákparti lapok legközelebb erős kifakadásokat tettek az ellenzék ellen; különösen azon okból, hogy az ellenzék pártok szervezkedése folyamatosan indult.

Es, többi közt, vázolták azon válságot, a mi kivált a balközép párt sorainak állítólag Tisza Kálmán vezérének és az általa gyakorolt vas fegyelem elleni kitört volna.

Mi elmondók, hogy ebből egy szó sem igaz: csupán rossz szándékból koholt ragalom az, melynek célja vala, hogy az ország különböző részeiben az ellenzék tagjait megrémítse.

Es a következés már is mutatja, hogy a deákpart háza ég, azért kiabál oly iszonyatosan...

Ugyanis a deákpart az országgyűlési idénynek hátralevő részét is, és pedig minden áron arra kívánja felhasználni, hogy uralmát jövőre is biztosítsa.

TÁRCZA. A VILÁGTALAN LEÁNYA vagy CONCINO CONCINI. Harmadik rész.

— Ejj, mily büszke ön kedves festés! Lányos Albert ur illy fülötél mellett maradt a Louvreban; de az, ki az ő helyét elfoglalja, Ambrose vár parancsnoka, a Tulierák kapitánya s a király első kamarása lesz. Ez állást ép a solymás kedvéért találták ki. — Már én, részemről akkor inkább folytatam utamat Róma felé az én szegény világ-talan barátommal, megtró szírvél ugyan, de tisztá lélekismerettel és emelt fővel. — Tehát lemondhatna ön arról a reményről, hogy Thorstein kiasszonyt valaha bírassza? — Soha nem nyújtaná ő a kezét gyáva, háladtan embernek és árulóknak. — Krisztina ép akkor hagyta oda a szinpadot, zavartan a diadaltól, melyet aratótt. Hal-

A reformkérdésekből előlántja azokat, melyek — az általa czélbavett megoldás szerint — csakis az ő malmára hajlítják a vizet.

Természetes, hogy a legelőtőbb kérdéseket hagyja pihenni, melyeknek megoldása életére egyenes és bizonyos veszélyeket hozhatna.

Igy mellőzi a főrendiház reformját; mert fél, hogy a hatalmas mágások elenele zúdulnának.

Mellőzi a teljes vallásszabadság és egyenlőség behozatalát; mert fél a klérus bosszújától.

Mellőzi a nemzeti bank kérdését; mert fél a lajthántul és innen lakozó pénz — s üzletemberekől, kik az oszt-rák nemzeti bank kiváltságát közvetlenül érdeklik magokat stb.

Hanem előveszi nagyhirtelenséggel a választási törvényt és azt nyakra-főre akarja változtatni saját érdekei szempontjából.

Előveszi az országgyűlés tartamának 3-ról 5 évre kiterjesztése iránti indítványát, hogy — elbizakodva a nyevrendő többségben — annál hosszabbra nyújthassa uralmát a mostani közösűgyes alapon...

De azon párt, mely fennen hirdeti, hogy az ellenzék kebelében meghasonló sok jelei mutatkoznak, — azon párt, inem sok javaslatok felett maga magával áll ellenkezésben, miből feloszlásra lehet következtetni.

A választási törvény átvizsgálása feletti tárgyalások alkalmával a deákpart körében, igen tekintélyes jobboldali képviselőket lenlétbe tették magokat a kormányt; a választási törvény átvizsgálását tárgyalási javaslatot részint tökéletlennek, részint időszertitlennek vitatták.

Ugy hogy, Deák Ferenc közbevetése mellett is, a párt kebelében csak is jelentéktelen szavazattöbbséggel ment keresztül a különben is nagyon megtepett miniszteri javaslat.

Már, ha a deákparti képviselő az on része, mely saját pártja kebelében ellene szavazott a javaslatnak, az ellenzékkel együtt talál szavazni az országgyűlésen; a kormány mindenesetre kisebbségben fog maradni.

Akkor aztán csakugyan válság következik, hanem éppennem az ellenzék, hanem a kormánypart és a kormány soraiban...

Feltehetjük ugyan a miniszteriumról — a horvát dolgokban követett politikájáról ítélve, — hogy akkor sem fogna lelépni, inkább feloszltná az országgyűlést; mert, hogy a hatalom jókora megmaradhasson, kész erre minden eszközt felhasználni...

Hanem a válság akkor még nagyobb mérvben beállana; s az országgyűlés feloszltnása kinvás lenne azon deákparti képviselők és követők ellen is, kik a választási kérdésben a kormány ellen szavaztak.

Akkor az új választásoknál inkább, mint valaha kockázra lenne téve a közösűgyes kormány élete...

Vajon a pártfegyelem kiterjedéséig, hogy a függetlenebb elemekből álló deákparti képviselők meggyőződését továbbra is féken tartásák?

Vajon a kormány örökös hatalomra számító politikája, — mely az ország érdekeit folyvást másodrendű dolgoknak

tartja — elnyomhatja-e továbbra is a jobb érzésűeknek a tiszta hazafiai érzést és a józan ész követeléseit: a közel jövő megmutatandja!

Mi azt hisszük, hogy a fegyelem szállal elszakadozott; s jobb jövő küszöbén állunk; ami csak is a kormány bukása folytán következhetik be!

— Az erdélyi képviselőnek tekintélyes száma emlékiratot intézett Lónyay gr. miniszterelnökhez, melyben kiféjtik azon köz-igazgatási, igazságszolgáltatási és más teendőket, melyeknek elmulasztása az erdélyi részekben sok nehézségre és panaszra adott okot. Az emlékiratot Kemény Gábor b. Török Albert tr. és Wächter Frigyes nyújtották át.

— A vérdíjt a „R-m“ szerint a kir. tábla mulkior említett határozata értelmében továbbra is megélti, a lgt. tszék azonban azt határozta, hogy illy ítéletet felold. Igen dicsegetes egyetértés.

A nagy vasuti szerződésről.

A Körösi József által írott s lapunkban is említett „bíralat“ból érdekesnek tartjuk kiemelni az alábbiakat, — azon megjegyzéssel, hogy az egész rőpiratot a t. ez. olvasó közösűgyes figyelmébe ajánljuk.

1. Tekintve, hogy ezen, az ország tszék-kei közö iktatandó szerződés több fontos pontjára nem tartalmaz eléggé szabatos meghatározásokat, és így később perekre inkább nyújthat alkalmat, mivel a konzorcium a szokásos biztosítási összeg letételese nem köteleztetik:

2. Tekintve, hogy a részvények kibocsátása iránt semmi határozat sincsen hozva, és így a magyar állam, habár jogilag nem, de tényleg szavatságot vállalna azon kötelezettségeket, melyeket a bankok a részvényesek irántban vállaltak; még az on esetre is, ha a szerződés elfogadhatónak mondathatnák, s szükségesnek kellene tartanunk, hogy ezen szerződés szövegezésé és tartalmában lényeges változásoknak vettesse eskálá;

3. Tekintve azonban, hogy a szerződésbe felvett fontosabb vasutak akár kamatbiztosíték nélkül is kiépülhetnek, a kevésbé fontosak pedig nem ajánlhatók most, midőn az ország még legszentebb igazságszolgáltatási és népevelési kötelezéseknek sem tud elgot tenni, midőn egyrészt legtermékenyebb vidékeit víz és inség lepi el, másrészt gabonakivitelében 40 milliónyi keveslebbet kellett elszárvadnia, pénzügyi viszonyainak és deficitjeinek pedig napról napra agasztóbb alakot öltének, mely tényezők órá-szemlekedése mellett nem szabad az országot másod és harmadrendű vasutak kiépítésére oly nagy, megérvényked mulva is érhető áldozatok kivetelnie, mint követelnék ezt a szerződés elfogadására.

4. Tekintve, hogy a vasutak rossz jövedelmé mellett az államnak érvényeskedni kell a felvett összegekért 7-7 1/2% os kamatot fizetni, tehát a tőkét háromszorosan is kifizetnie, midőn a pályáktól csak némi legkisebb osztalék huzand, hogy ellenben kedvezőbb jövedelmelésre este a vasutak a biztosítási rendszer mellett is építhetők volnának, a mennyi ben akkor a biztosítékok nem venének;

5. Tekintve, hogy az állam, ha a szükségesnek elismert vonalokat egészen s a j á t á b ó l 7% kölcsönépítés és 0% építési jutalék mellett építi, még a k o r i s o l e s o b b a n jut a vasutakhoz, mint a konzorcium utján, a tekintve továbbá, hogy illy módon az állam a megnytás első perczétől fogva a vasutaknak korlátlan birto k o s a, és hogy mint ilyen akadály nélkül érvényesítheti mindazon nemzetgazdasági reformokat, melyek érvényesítésére a konzorcium mellett csak akkor nyílhatnék lehetőség, midőn e vasutak az államra szállának, és pedig csak 08 év múlva fog bekövetkezni;

6. Tekintve, végül, hogy a szerződés, midőn az országot a konzorcium irányában lelkői ugyan, de nem a konzorciumot az ország irányában, valóságos leonai szerződésé

válk: sőt még az iránt sem nyujt kellő biztosítékok, hogy a konzorcium ne csak a jövedelmező vonalokat építse, melyeket biztosíték nélkül is lehet építeni, a kevésbé jövedelmezőket pedig abbahagyja, mire az elősorolt körülmények szerint a szerződés czikke által t ö k é l e t e s e n j o g o s í t v a i s l e s :

— ezen szerződést jogi szempontból elfogadhatónak nem mondhatjuk.

Ki kell jelentenünk továbbá, hogy midőn a szerződés a szabad verseny helyébe a kizárólagos szabadalmat lépteti és így határozatlan ellenkezik azon elvekkel, melyek alkotmányos országokban kizárólag döntők az ország vagyonának mikénti kezelésénél: ezen szerződésnek elfogadását, már ezen egy oknál fogva sem tarthatjuk lehetőknek.

Midőn pedig az ország már annyi áldozatot hozott vasutak építésére, ezeknek tervezéséről és részbeni elhízottságáról pedig épen a jelen szerződés is tanuskodik; midőn továbbá k e l l t u d n i a az országnak, mily nagy áldozatokat fognak töl meg ezennél is vastuti építkezésre követelni, és vajon mikor szándékozik a kormány már valahára a tőkét letesen elhanyagolt országunk építésére is gondot fordítani: midőn mindezek folytán méltán követeli az ország a kormánytól, hogy addig meg a magyar vasutpolitikának és a vasutálózatnak mily irányban való kifejtésére iránt az országgyűlés elő alapos tervezetet nem terjesztett és meg az országgyűlés eziránt nem határozott, a kormány óvatosan tartózkodjék újabb vasutaknak államségély melletti építéséről, és csak kényszerítő szükség esteben tartsa magát újabb alkudozásokra kötelezve; tekintvén mindazon pontokat, nem nyomhatjuk el élénk sajnálatunkat a fölött, hogy a kormány ezen általános terv megállapítása előtt vállalt kötelezést; illy óriási vasutépítkezések pedig sem a foganatba vett vonalok fontosságá, sem olcsóságuk tekintetében kifogástalonnak nem mondhatók.

A törvényhatóságok szervezése.

* * A tvhatóságok szervezéséről még hátra van az orszámrész, — a községek rendezése.

Erre vonatkozólag a belügyminiszter közelebb bocsátott ki egy körrendeletet, melyben nem mond ugyan új dolgokat, de azért az illetők figyelmébe ajánlja a törvény némely pontjait. A belügyér így szól:

1.ör. A törvény 25. § értelmében, ha a tvhatóság, vagy valamely rendezett tanácsa az árnyalégy ellátására s az árnyalégy kezelésére nézve fontos gyakorlatot addig is, míg az árnyalégy országos és végleges rendezési nyers szabályrendeletel későbbiben akarja kialakítani, az illy szabályrendelet, a törvény intézkedéséhez képest, jóváhagyás végett hoztam leend fölterjesztendő.

2.ör. A jegyzői szigorlat tárgyainak és megtartási módjának megállapítása a törvény 75. § által rélm lévén bírvá, felhívom a tvhatóságok, hogy e tárgyban minden irányban kimerítő javaslat kidolgozása iránt intézkedjék és ezen munkálat 3 hónap alatt egy külön jelentés mellett hoztam terjesztessék föl.

3.ör. A törvény 109. § a szerint, míg az erdők fontartásáról újabb általános törvény nem intézkedik, a községek a községi erdők fenntartását biztosító kezelési módról kötelesek gondoskodni.

Felhívom tehát a tvhatóságok, hogy az e tárgyban alkotandó községi szabályrendeleteket jóváhagyás végett külön fölterjesztés mellett nekem mutassák be.

4.ör. Azon esetben, ha valamely község a 140. § ban meghatározott állásotól eltérő módon kívánna megszervezni, annak ide vonatkozó kérvénye a fő elősorolt elemunkalokt megindítása előtt a 134-136. §§-ok értelmében tárgyalandó és végleges intézkedés végett véleményes jelentés kíséretében hoztam fölterjesztendő.

5.ör. A 139. § értelmében a két külön tvhatóság területén fekvő összeépített községeknek 1848. évben s azóta létrejött egyesítése érintetlenül hagyatván, egyuttal köteleseggel tetteket, hogy ezekről az átkébelezés törvényesítésére végett a tvhozásnak jelentést tegyék;

— Önt, önt szeretem egyedül, barátom, — susogá, — mert ön nemesebb szívű s büszkelebb, mint az udvarnak valamennyi ragyogó öltözötti férja. Ön visszautasítja a szerencsét, midőn azt becsületének árán kellene elfogadni. A gyálatlan árán, árulás által megkezem bírásról is képes lemondani. Ezért ön az én szívem és senki más nem fogja azt bírni, soha!

— Mi majd elmegyünk Rómába, Krisztina, ott fogunk élni, a művészetnek és szerelmünknek.

Igen, ha önt az ancrei marsal, Perrier ur elbocsátja, és kegyede: kiasszony a király távozní engedni, — vágott közbe egy nyers hang mögöttök.

Gorju volt ez, ki egészen a lépcső aljajig követte őket s ott állott a p o k o l i s z e l e m j e l n e z e t e n, m o d u l t a n a u l .

— Nyomorult! Te okoztad ezt a szerencsétlenséget! — dörgött rá a fiatal burgundi.

— A kiasszony nem fogja e helyet elhagyni a marsalnak engedelmé nélkül, — szölt Gorju, szemtelenül vigyorogva s előlva utjokat.

— Távozzál, — kiáltá Perrier, — mert rögtön megbárod szemtelenségedet.

(Folyt. következik.)

felhívom tehát a törvényhatóságok, hogy a kérdéses egyesítésekről pontos kimutatást állítson össze, és azt hoztam terjesztessék föl.

Végre felhívom a tvhatóságok, hogy a községi képviselőtestületek megalkotása és a községi előjárók választása után ezekről hoztam jelentést tegyen, s ez alkalommal a tvhatóságok területén létező rendezett tanácsa városok jegyzékét is nekem mutassák be.

De lássuk mik történnek a tvhatóságokban?

Heves megye tisztjó községülése egy virilis indítványt tett a virilis jog előrlése iránt (Egyhangú határozás). Egyébent a gyűlés az ellenzék előleges megállapítása szerint titótt ki; a balpártiak pedig oly, valóban alig dicsérhető jórán felfogással bírtak, hogy az elv győzelmeért a kisebbég meghajolt a többség akarata előtt. Az illy derek férfiakat mi sem dűnheti meg.

Pécs város felterjeszté szervezési tervét a belügyérhez. A javaslat kezelési része a régi rendszeren alapszik.

Külföld.

— A tavirada Párisból igen kellemetlen híreket hoz. Pár nap előtt a St-Honoré külvárosban nagyobb csoportosulások történtek s a néptömeg Aumale hg palotájá elé vonult, hol éljen a köztársaság új elnöke kiáltásokban tört ki. Hogy a kormány a zavargók elűzésére minő rendszabályokat tőn, arról hallgat a krónika, de Thiersnek hitehőleg lesz annyi eze, hogy az orleanista igazgatót már kezdetben ártalmatlanná tegye.

— Nem kevésbé nyugtalanító azon hírek, melyek a spanyol fővárosból érkeznek. Ezek szerint a nép izgatottsága oly nagy, hogy a kormány újabb zendülés kitérését tart. — Beszéli, miszerint Amadé király következőleg nyilvánkozott a miniszterek előtt: „Egy zendülés nem fog visszaljeszteni küldetésem teljesítését.“ Ez még mindenesetre tiszteletre méltó, de ha már zendülés áll kiáltásban, akkor igen könnyen megeshetik, hogy a „küldetés teljesítése“ is végleg elmaradjon s az ifjú király hamarabb lesz kénytelen új hajzát elhagyni, mint reménylni.

— Mint Varsóból írják, az orosz kormány elhatározta, hogy az osztrák határ hosszabban menő vaspályák védelmére három új vasut fog emeltetni. Ez építási tervök már elkészültek és megerősítendő pontokú Duhov, Proskurow és a Danieserben való útjára választattak. — Egy francia lap hosszabb tanulmányt közöl az új orosz hadszervezeti tervökről. Az új szervezet körülbelül megfelelő lesz a porosz honvédelmi intézkedések s oda törekszik, hogy az orosz hadsereg hadi láda 1,653,000 emberből, 51,003 tisztból s 2573 tábori és várőgyéből álljon. A békából 774,000 emberre, 34,700 tisztre s 1574 ágyúra van előirányozva.

A doni kozákok, kik európai háboruban is használhatók, a fentebbi számokot 64,000 emberrel s 116 ágyúval szaporították. Az actív hadseregen s az első tartalékon kívül, melyekből a fentebbi csapatok kikériknek, még a második tartalék, s a honvédség felállításra tervezettek.

UDJONSAGOK.

* Városi közgyűlés lesz szombaton d. e. 9. órakor. Tárgyai; a legeltesési rendszabály, a nvárad-debreczen-miskolczi vasut ügye s több folyó ügy.

* Néh. Beke Antal tanító árvái javára Korvács-Karap, Emma urhölgy 3 frot adományozott; fogadjá mind magam, mind az árvek nevében köszönetemet. — Debreczen, 1872. jan. 31-ken. R. é v é s z. Bálint superintendens.

* A keletkezésben levő der. gőztelgárgár-társulat a városotl széndéközik földet kéri fel a vágarkert körülí alkalmas területből. Azt hisszük, hogy a városi hatóság e nagy fontosságú célra, mitől Debreczen város előmenetele, különösebben pedig csinosodása nagy részben föltételeztetik, — készséggel fog a kérelem teljesítéséhez járulni. Mert azon megrögött eszme, hogy a város földből egy talpalatnyit se adjunk, elveszté értékét ana nagyobb tekintet által, hogy Debreczen a társulati vállalatok, gyárak keletkezése által emelni kell;

— Önt, önt szeretem egyedül, barátom, — susogá, — mert ön nemesebb szívű s büszkelebb, mint az udvarnak valamennyi ragyogó öltözötti férja. Ön visszautasítja a szerencsét, midőn azt becsületének árán kellene elfogadni. A gyálatlan árán, árulás által megkezem bírásról is képes lemondani. Ezért ön az én szívem és senki más nem fogja azt bírni, soha!

— Mi majd elmegyünk Rómába, Krisztina, ott fogunk élni, a művészetnek és szerelmünknek.

Igen, ha önt az ancrei marsal, Perrier ur elbocsátja, és kegyede: kiasszony a király távozní engedni, — vágott közbe egy nyers hang mögöttök.

Gorju volt ez, ki egészen a lépcső aljajig követte őket s ott állott a p o k o l i s z e l e m j e l n e z e t e n, m o d u l t a n a u l .

— Nyomorult! Te okoztad ezt a szerencsétlenséget! — dörgött rá a fiatal burgundi.

— A kiasszony nem fogja e helyet elhagyni a marsalnak engedelmé nélkül, — szölt Gorju, szemtelenül vigyorogva s előlva utjokat.

— Távozzál, — kiáltá Perrier, — mert rögtön megbárod szemtelenségedet.

(Folyt. következik.)

Kelt Debreczen 1872. jan. 24-én.

A m. kir. pénzügyigazgatóság

